

Milí přátelé, sestry a bratři,

srdečně vás zdravím na začátku postní doby.

V loňském roce jsem se v pastýřském listě zamýšlel nad důležitostí modlitby v tichu a chci na to navázat i letos. Ticho se k postu hodí a opakování je matka moudrosti, říká se.

Věříme, že v tichu zaslechnou Boží vyvolení jeho hlas, který v lomozu světa zaniká a bývá přeslechnut. Kdo si dokázal najít čas na ticho nebo alespoň na ztišení se, mohl si vyzkoušet, jaké plody takové aktivní bytí v tichu přináší. Zjistil, že je mu lépe, a to nejen v rovině spirituální, ale rovněž v rovině psychické.

Jsme stále přehlčeni hlukem, podněty, výzvami, reklamou, manipulacemi, lží a propagandou. Usilují o naše peníze, pozornost či volební hlas. Jsme obklopeni podněty a výzvami, podobně jako je obloha nad našimi městy zalita světelným smogem. Pro světelný smog nevidíme hvězdy na obloze. A pro tento smog z hluku a podnětů často přeslechneme tichý hlas Boha, který se nevnučuje a necpe do našich myslí a peněženek, ale stojí jako poutník u dveří našich srdcí, na které klepe a rád by se stal naším milým hostem. (Srov. Zj 3,20)

Vyrůstal jsem na vesnici. V klidu, tichu, bez lomozu a světelného smogu. Jako dítě jsem v mrazivých večerech a nocích chodil do kostela a zpátky domů a po cestě pozoroval hvězdné nebe nade mnou a vnímal krásu hvězdami poseté zimní oblohy, pod nohama křupal zmrzlý sníh a já cítil tu voňavý, tu štiplavý kouř, podle toho, čím lidé doma zrovna topili. Hvězdy byly vidět a Boha bylo „slyšet“ v té kráse stvoření. (Srov. Ž 8,4)

Všichni máme příležitost zažít Boží dotyk, jen musíme mít „talent“, štěstí na „ideální pozorovací podmínky“, anebo se naučit ten „talent“ v sobě hledat a stejně tak i „vhodné pozorovací podmínky“. Hvězdáři tyto ideální podmínky aktivně vyhledávají. Učme se to od nich a hledejme ticho, které je cestou ke slyšení a porozumění. (Srov. Mt 5,5)

V tichu však čekají i nástrahy. Zklidní se a zaposlouchá ten, kdo umí ticho přijmout. Naopak však znervózní ten, kdo je zvyklý na masáž hlukem a podněty. Ten totiž, kdo nevydrží sám, vpouští často a rád, ne-li pořád, svět a jeho nároky na obsazení všech našich receptorů do své mysli i svého srdce. Tak je zahlcen až přehlčen – ale nemusí být sám se sebou. Boha neslyší, ale hlavně neslyší ani sebe. A to je mu ziskem, protože sám sebe nesnese.

Setkal jsem se kdysi v klášteře s mladým mužem, který studoval teologii a chtěl být knězem. V tichu kláštera však nedokázal vystát sám sebe – potřeboval podněty, které se mu nedostávaly, a tak si v sebeobraně nasazoval sluchátka s hudbou a proudem zvuku plnil prázdnotu. Druhý den odešel zpátky do světa, protože nesnesl v tichu sám sebe.

Zkusme i v tomto postě nechat naše myšlení i srdce orientovat se na Boha. Vždyť postní volání k obrácení, jak čteme v Písmu, není o obrácení se odněkud někam, ale z každé své osobní situace k Bohu. „Obráťte se ke mně, ať jste spaseny, všechny zemské končiny – vždyť já jsem Bůh a žádný jiný není,“ čteme u proroka Izajáše. (Iz 45,22 B21) Zkusme i letos poodstoupit ze světa podnětů a hluku a v tiché modlitbě někde v koutku a o samotě pomalu a beze spěchu budme sami s naším Bohem. Uslyšíme i sebe samé – to nás může překvapit – a, dá-li Bůh, uslyšíme i Jeho.

A budme spokojení a nestěžujme si. Po materiální stránce se máme lépe, než se lidé v těchto místech kdy měli. Naší zemi se po desetiletí vyhýbají války a konflikty, svobodně cestujeme, studujeme a můžeme vyznávat svoji víru. A přesto mnoho z nás, včetně křesťanů, reptá, stěžuje si, brblá a všechno zpochybňuje. Naši předci byli spokojení s málem a za to málo chválili Boha. My jsme často přehlčeni vším možným, a nespokojení. Možná to pramení ze strachu, abychom o to všechno nepřišli, protože si bez toho všeho už svůj život neumíme představit. A děláme si zbytečné starosti...

I Ježíš sám nám říká, abychom se zbytečně nestresovali: „Copak si někdo z vás samými starostmi prodlouží život o jediný den?“ (Mt 6,27 B21). A svatý Benedikt ve své řeholi důrazně kárá ty, kteří reptají: „Kdo potřebuje méně, ať děkuje Bohu a není zarmoucený. Kdo však potřebuje více, ať se pro svou slabost pokoří a nevynáší se tím, že mu bylo prokázáno milosrdenství. Tak budou všechny údy v pokoji. Hlavně ať se v žádném případě neobjevuje neřest reptání – ani slovem nebo posunkem.“ (RB 34,2-6)

Unést sebe, v tichosti zaslechnout Boží hlas a vzdát Bohu díky za to, co nám dává a nereptat, to mohou být úkoly pro nás všechny v letošní postní době.

K postu patří tradičně schopnost něco si odříct a zároveň se solidarizovat s potřebnými. Udělejme to, stejně jako vlani, podporou práce potravinových bank, které pomáhají účinně chudým lidem v materiální nouzi. Předem děkuji za vaši štědrost.

Přeji vám i sobě, aby se nám i letos v postě něco povedlo a přineslo nám to radost a pokoj a my prožili užitečný půst.

Váš

V Praze-Břevnově 13. února 2018